

Elinkeino-, liikenne- ja
ympäristökeskus

Lapin ELY-keskuksen ajankohtaiset asiat

Current issues of the Lapland ELY Centre

Malminetsintäinfo 3.5.2023

Ympäristöministeriön vuonna 2022 uudistettu strategia kurkottaa vuoteen 2035

The Ministry of the Environment's strategy, renewed in 2022, reaches 2035

1. Hiilinegatiivinen Suomi on pysäyttänyt luontokadon ja saastumisen

- Ilmastonmuutoksen, luontokadon ja saastumisen keskinäiset riippuvuudet on tunnistettu ja ne ratkaistaan yhdessä.
- Hiilineutraaliustavoite on saavutettu, Suomi on hiilinegatiivinen.
- Ympäristöön, maaperään, ilmaan ja vesistöihin ei kulkeudu haitallisia päästöjä. Ympäristöriskit ovat hallinnassa.
- Yhdyskuntien kehittäminen ehkäisee luontokatoa ja hillitsee ilmastonmuutosta.

2. Vihreä siirtymä on kasvun perusta

- Vihreän siirtymän ratkaisut ovat Suomen talouden veturi.
- Vihreä siirtymä vahvistaa luontopääomaa ja huoltovarmuutta.
- Kiertotalous on talouden valtavirtaa, ja luonnonvaroja käytetään planeetan kantokyvyn mukaan.
- Kiinteistö- ja rakennusalan tuottavuutta parannetaan, rakennusten elinkaari on vähähiilinen ja materiaalitehokas.

3. Elinympäristöt ja uudet ratkaisut tukevat sujuvaa arkea kaikissa elämäntilanteissa

- Kunnat, kaupungit ja alueet luovat edellytykset kestäväälle elämäntavalle.
- Asuntoja on riittävästi erilaisille väestöryhmille ja ne vastaavat asukkaiden tarpeita. Asunnottomuutta ei esiinny.
- Rakennettu ympäristö tukee ihmisten hyvinvointia, luontosuhdetta ja sujuvaa arkea.
- Kestävien valintojen tekeminen on helppoa, houkuttelevaa ja taloudellisesti kannustavaa.

4. Yhteiskunnallinen päätöksenteko ohjaa vihreään siirtymään

- Lainsäädäntö ja hallinnon rakenteet tukevat kestäväää muutosta.
- Yksityisen ja julkisen sektorin yhteistyö ohjaa pääomia ja vihreän siirtymän toimia.
- Ympäristötietoa ja digitalisaatiota hyödynnetään päätöksenteossa tehokkaasti – tieto ohjaa vihreää siirtymää ja kulutusvalintoja.
- Suomi vaikuttaa ennakoivasti ja tuloksellisesti EU:ssa ja kansainvälisesti.
- Oikeudenmukaista siirtymää valmistellaan vuorovaikutuksessa kansalaisyhteiskunnan sekä sidosryhmien kanssa.

5. Olemme vastuullinen ja arvostettu työpaikka

- Toimintakulttuurimme on ratkaisu- ja yhteistyöhakuinen, avoin ja ketterä.
- Henkilöstömme on hyvinvoiva, osaava ja motivoitunut.
- Valmentava johtaminen varmistaa, että yhteiset tavoitteet saavutetaan.

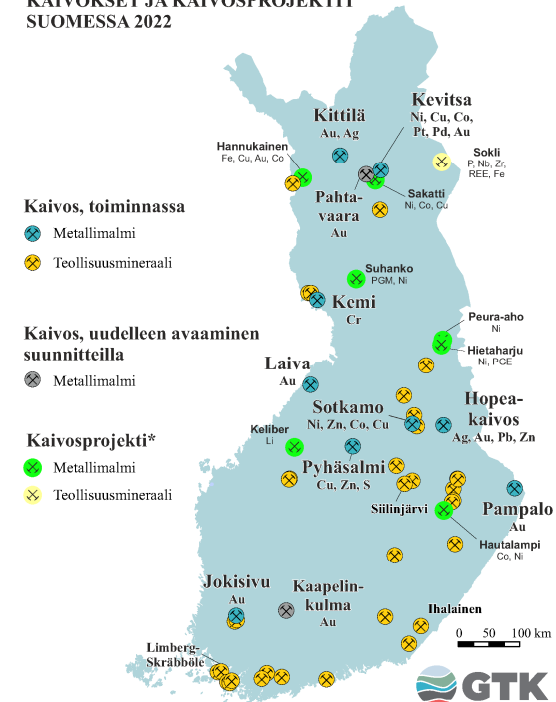

Suurhankkeet Lapissa

Major projects in Lapland

- Metalliteollisuus ja Kaivokset:
  - Outokumpu Oy (Tornio), Kemin kaivos, Kevitsan kaivos (Sodankylä), Kittilän kaivos.
  - Suunnitteilla: Hannukainen (Kolari), Suhanko (Ranua/Rovaniemi), Sakatti (Sodankylä), Sokli (Savukoski), Rompas-Rajapalot (Ylitornio/Rovaniemi), Pahtavaara (Sodankylä), Maaninkavaara (Posio/Kuusamo), Ikkari (Sodankylä)
  - Malminetsintä
- Metsäteollisuus:
  - Metsä Fibre (Kemi)
  - Suunnitteilla: Vataset (Kemijärvi)
- Väylät, sähkölinjat, tuuli- ja vesivoima (mm. Sierilä)
- Kv-hankkeet: Ruotsin kaivoshankkeet

KAIVOKSET JA KAIVOSPROJEKTIT
SUOMESSA 2022

*Kaivosprojektilla tarkoitetaan tässä projektia, jota yhtiö edistää aktiivisesti kohti kaivosuotannon aloittamista ja joka on edennyt niin pitkälle, että, pääsääntöisesti, hankkeen YVA-ohjelma on toimitettu yhteysviranomaiselle.

Malminetsintää suunniteltaessa huomioitava

When planning exploration, take into account

Lajisuojelu

- Rauhoitetut kasvit ja eläinlajit
- Uhanalaiset lajit
- Erityisesti suojeltavien lajien esiintymispaikat
- Tiukkaa suojelua edellyttävien lajien lisääntymis- ja levähdyspaikat
  - Lintujen pesinnän rauhoitusaika ja –alue, pesän suojavyöhyke 1100 metriä – Lupa poiketa rauhoituksesta tarvittaessa VARELY
  - Rauhoitettujen kasvilajien suojavyöhyke, esiintymän bufferi 30 metriä

Luontotyyppisuojaus

Aluesuojelu

- KPU, LPU, muut valtion luonnonsuojelualueet, YSA-alueet: rauhoitusmääräykset
- Natura-vaikutusten arviointi- ja lausuntomenettely

Uusi luonnonsuojelulaki

New Nature Conservation Act

Voimaan 1.6.2023, kumoaa vuoden 1997 lain

ELY-keskus edistää luonnon monimuotoisuuden suojelua ja kestäväää käyttöä (9.2 §)

- **Natura 2000-sääntely** (5 luku)
- **Luonnonsuojelualueet** (6 luku)
  - KPU, LPU, valtion muu ls-alue, YSA
  - Rauhoitusmääräykset: kielletyt, sallitut, luvanvaraiset
- **Luontotyyppien suojelu** (7 luku)
- **Eliölajien suojelu** (8 luku)

Geologinen tutkimustoiminta ja malminetsintä

Geological exploration and other exploration

Malminetsintä kansallis- ja luonnonpuistoissa ei enää mahdollista.

- Geologista tutkimusta varten Metsähallitus voi antaa luvan tietyin edellytyksin (51.2 §)

Valtion muulla luonnonsuojelualueella malminetsintä on mahdollista Metsähallituksen luvalla edellyttäen, ettei toiminta

- vaaranna alueen perustamistarkoitusta,
- eikä aiheuta suojelun perusteena oleville lajeille tai luontotyypeille, vesitaloudelle, maisemalle taikka saamelaisten oikeuksille alkuperäiskansana vähäistä suurempaa haittaa, ellei haittaa saada lupaehdoin poistettua. (52.5 §)
  - Lupa voidaan asettaa ehtoja haitallisten vaikutusten poistamiseksi mm. ajalliset rajoitteet (talviaikainen toiminta, eläinten lisääntymiskauden ulkopuolella, tutkimuspisteiden sijoittelu, sallitut menetelmät.

ns. Vanhoilla luonnonsuojelualueilla (perustettu ennen 1997 lain voimaantuloa), esimerkiksi soidensuojelualueilla, lupa haetaan edelleen ympäristöministeriöltä.

Luontotyyppisuojaelu

Habitat conservation

Suojeltuja luontotyyppejä lisää, mm. **kalkkikalliot (64 §)**

- Mainittu myös kaivoslain esitöissä 11 §:n arvokkaana luonnonmuodostumana
- ELY-keskuksen rajauspäätös, joka tiedoksi maanomistajalle, jolloin heikentämiskielto voimaan

Uusi pykälä **tiukasti suojelluista luontotyypeistä (65 §)**

- Hävittämis- ja heikentämiskielto voimassa suoraan lain nojalla
- Koskee mm. **serpentiinikallioita, -kivikoita ja soraikoita.**
  - serpentiinistä tai muusta ultraemäksisestä kivilajista muodostuvien kallio-, kivikko- tai soraikkoesiintymien maan päällisiä osia, joilla esiintyy serpentiinikasvilajistoa;

Luontotyyppien määrittelyperusteista tullaan säätämään luonnonsuojeluasetuksessa (luonnoksesta lausunnot)

Uhanalaisten eliölajien huomioonottaminen (76 §)

Consideration of endangered species

- **Uusi säännös lakiin viranomaisen velvollisuudesta ottaa huomioon uhanalaiset eliölajit** lupaharkinnassa noudattaen muussa lainsäädännössä luontoarvojen turvaamisesta erikseen säädettyä.
- Lajin uhanalaisuudella ei nykylaissa välittömiä oikeusvaikutuksia
- Pykälä selkeyttää uhanalaisten eliölajien asemaa muiden lakien (mm. kaivoslain) mukaisessa päätöksenteossa
  - Ei kuitenkaan muuttaisi muiden lakien mukaisia luvan tai suunnitelman myöntämisen edellytyksiä, eikä sellaisenaan myöskään olisi esimerkiksi muun lain mukaisen luvan myöntämisen esteenä.

Tulevien vuosien näkymiä...

Outlook for the coming years...

- Malminetsintä- ja kaivostoiminnan laajentuminen Lapissa ja laajat luonnonsuojelualueet (myös erämaa-alueet)
- Suojelutavoitteiden ja malminetsinnän yhteensovittaminen
  - Linjaukset tulevat viime kädessä oikeuskäytännöstä (EUTI, KHO)
- Malminetsintä (ja kaivoshankkeet) työllistävät paljon luonnonsuojelun valvontaa Lapissa
  - Lausunnot malminetsintähakemuksista ja Natura-arvioinneista
  - Tutkimussuunnitelmat, maastotarkastukset, poikkeustilanteet
  - Yhtiöiden ohjaus ja neuvonta
  - Viranomaisyhteistyö ELY-MH-TUKES